

การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย

โดย คณะกรรมการการจัดการความรู้ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี่

มหาวิทยาลัยพายัพ

ปีการศึกษา 2565

คำนำ

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีเน้นการพัฒนาคน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณค่าของคน จากภายใน และสร้างฐานความรู้ ความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนหลักธรรมอภิบาลและการรับใช้ประชาชนในคริสตจักร หน่วยงานและองค์กรคริสเตียน ชุมชน และสังคม ดังนั้น วิทยาลัยฯมุ่งผลิตบัณฑิตที่เป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนวิจัยแสวงหาความรู้ใหม่ บริการรับใช้สังคม และบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยยึดมั่นในหลักคริสต์ศาสนาและ “สัจจะ-บริการ” รวมทั้งเป็นบัณฑิตที่สะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ กล่าวคือ มีประสบการณ์ของความเป็นนานาชาติ โดยเรียนรู้จากความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม และได้รับการพัฒนาสู่พลเมืองโลก กล่าวคือ ได้รับการปลูกฝังและพัฒนาให้มีสมรรถนะความเป็นสากล ทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างสันติสุข โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ คือ คุณธรรมนำใจ รับใช้สังคม วิชาการก้าวหน้า พัฒนาสู่สากล

คณาจารย์ของวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีมีประสบการณ์ในด้านการพัฒนาและบูรณาการความรู้แบบองค์รวม โดยได้ร่วมกันหาแนวคิดเพื่อเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาในด้านงานวิจัย เพื่อให้สามารถผลิตผลงานวิชาการด้านงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนั้น คณะกรรมการการจัดการความรู้ของวิทยาลัยฯ จึงได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ “การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย” แก่คณาจารย์ของวิทยาลัยฯ

คณะกรรมการการจัดการความรู้

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

มีนาคม 2566

สรุปองค์ความรู้ที่ได้

การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัย

แนวทางการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยที่มีประสิทธิภาพสรุปได้ 5 ประการดังนี้

1. **เลือกปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจมากที่สุด** โดยพิจารณาจากความสนใจที่เกิดจากความสงสัยในหัวข้อประเด็นปัญหานั้นในเชิงวิชาการ หรือมีความคาดหวัง ความปรารถนาที่ต้องการทำการศึกษาและต้องการหาคำตอบ
2. **คุณค่าและประโยชน์ของผลงานวิจัย** ควรทำการพิจารณาถึงคุณค่าที่จะก่อให้เกิดประโยชน์จากงานวิจัยนั้นว่ามีคุณค่ามาน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถใช้ในการสนับสนุนโต้แย้ง หรือสร้างทฤษฎีและหลักการใหม่ ๆ ได้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงการใช้ในชีวิตประจำวันและระบบการทำงาน สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้
3. **ความสามารถในการวิจัย** ควรคำนึงถึงความสามารถในการทำงานวิจัยในด้านต่าง ๆ ว่าสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหางานวิจัยนั้น ๆ เพิ่มเติมได้ในทุกเรื่อง มีการวางแผนสำหรับการบริหารเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการทำงานวิจัย หรือใช้เพื่อหาข้อมูลในปัญหานั้น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. **สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่องานวิจัย** หมายถึง มีแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในงานวิจัย อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมสำหรับทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูล ตลอดจน การได้รับความร่วมมือจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานวิจัยนั้น ๆ
5. **ลักษณะของหัวข้อปัญหางานวิจัย** ในการกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยนั้น ควรกำหนดปัญหางานวิจัยที่มีลักษณะดังนี้ 1) เป็นปัญหาที่ไม่กว้างเกินไป 2) มีวิธีในการแก้ไขปัญหาและแหล่งที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่จะใช้มาทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูลเพื่อตอบคำถามงานวิจัยได้อย่างชัดเจน 3) เป็นปัญหางานวิจัยที่มีประโยชน์และความสำคัญ สามารถนำไปใช้ในการเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ หรือปรับปรุงระบบการทำงาน การใช้ชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ ได้ 4) เป็นการกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น หรือ ในกรณีการค้นคว้าวิจัยเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของเรื่องนั้น หรือ สามารถทำการค้นคว้าวิจัยต่อในเรื่องเดิม ๆ ได้ 5) ควรเป็นปัญหางานวิจัยที่ไม่ใช่ข้อถกเถียงหรือการหาข้อยุติ เพราะปัญหาประเภทนี้ไม่ควรเป็นหัวข้อปัญหาการวิจัย เช่น การถกเถียงทางการเมืองหรือการแสดงความคิดเห็นที่หม่อมสามารถตัดสินถูกหรือผิดได้ 6) ไม่ควรกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยที่ไม่สามารถสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน และ 7) ควรกำหนดหัวข้อและปัญหางานวิจัยที่สามารถให้ผู้อื่นนำไปต่อยอดการทำวิจัยได้

การตั้งหัวข้อวิจัย

หัวข้อวิจัย มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของงานวิจัย เนื่องจาก เป็นจุดแรกที่คุณผู้อ่านมองเป็นอันดับแรก และเป็นการระบุหัวข้อที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนั้น หัวข้อวิจัยจะต้องมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่ายและไม่คลุมเครือ ตลอดจนสามารถดึงดูดความสนใจของคุณผู้อ่าน หรือผู้วิจัยที่ต้องการทำการศึกษางานวิจัยให้เข้าใจในปัญหาหรือประเด็นศึกษาของงานวิจัย รวมถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยเหล่านั้น ๆ ด้วย

หัวข้อวิจัยที่เหมาะสมจะต้องมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) สั้น กระชับ และชัดเจน 2) ตรงกับประเด็นปัญหา 3) บ่งบอกถึงประเภทของงานวิจัยได้อย่างชัดเจน 4) ปรับแต่งให้เข้ากับลักษณะของคำนาม และ 5) เป็นข้อความเรียงที่มีความสละสลวย มีใจความสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่ต้องการทำการศึกษางานวิจัย เข้าใจในปัญหางานวิจัย รวมถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยได้ทันที

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
สรุปองค์ความรู้ที่ได้	ค
สารบัญ	จ
1. บทนำ	1
2. แรงแบนตาลใจ/สถานการณ์ปัญหา	2
3. แผนการจัดการความรู้	3
4. คณะกรรมการดำเนินการ	6
5. การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้	7
- การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัย	
- การตั้งหัวข้อวิจัย	
6. ภาคผนวก	9
- ประมวลภาพการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	

บทนำ

การผลิตผลงานวิชาการในดำเนินงานวิจัย เป็นหนึ่งในหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และเป็นข้อกำหนดที่ระบุไว้ในระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย มาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. 2565 ซึ่งขั้นตอนแรกของการผลิตผลงานวิชาการในดำเนินงานวิจัย คือ การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย

คณะกรรมการการจัดการความรู้ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้กำหนดหัวข้อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย ในปีการศึกษา 2565 ในหัวข้อ “การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย” ขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตผลงานวิชาการดำเนินงานวิจัยและเปิดโอกาสให้คณาจารย์ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัยขึ้น

แรงบันดาลใจ/สถานการณ์ปัญหา

จากการที่ปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ ในปีการศึกษา 2565 และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดหลักสูตรใหม่ในอนาคต ทำให้ทางวิทยาลัยฯ ต้องเตรียมอาจารย์ให้มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทั้งนี้การจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ อาจารย์ต้องมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 ผลงานในรอบ 5 ปี สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ส่วนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 ผลงาน ในรอบ 5 ปี จึงทำให้อาจารย์ต้องมีการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ประกอบกับทางมหาวิทยาลัยได้มีประกาศ เรื่อง การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564 ซึ่งกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคน ผลิตผลงานทางวิชาการให้แล้วเสร็จ อย่างน้อย 1 รายงานในระยะเวลาทุก ๆ 3 ปี โดยนับระยะเวลาต่อจากประกาศมหาวิทยาลัยพายัพ เรื่อง ปรับเปลี่ยนการผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำ ฉบับลงวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2559 อีกทั้ง การผลิตผลงานวิชาการด้านงานวิจัยเป็นข้อกำหนดที่ระบุไว้ในระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย มาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. 2565

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่คณาจารย์ทุกคนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผลงานวิชาการด้านงานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย คณะกรรมการการจัดการความรู้ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี จึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ “การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย” ขึ้น

แผนการจัดการความรู้

แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
<p>ชื่อหน่วยงาน : วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี</p> <p>ประเด็น KM: การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย</p> <p>เป้าหมาย KM (Desired State) : การพัฒนาให้อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย และสามารถกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้อวิจัยของตนได้</p> <p>การวัดผล : จำนวนคณาจารย์ที่กำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้องานวิจัยของตน >= 2 ท่าน</p>								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
1	การบ่งชี้ความรู้	คณะกรรมการจัดการความรู้ประชุมพิจารณาการจัดการความรู้ปีการศึกษา 2565 และกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายการจัดการความรู้ ตลอดคนพิจารณาอาจารย์ของวิทยาลัยฯ ที่มีประสบการณ์ในการวิจัย เพื่อเชิญเป็นวิทยากร	มิถุนายน 2565	จำนวนวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	>= 2 ท่าน	อาจารย์ผู้มีประสบการณ์ในการวิจัย	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
2	การสร้างและแสวงหาความรู้	การศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหา งานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย	กรกฎาคม - สิงหาคม 2565	องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหา งานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย	1 เล่ม	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ ☐ ดำเนินการ

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี								
ประเด็น KM: การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย								
เป้าหมาย KM (Desired State) : การพัฒนาให้อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย และสามารถกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้อวิจัยของตนได้								
การวัดผล : จำนวนคณาจารย์ที่กำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้องานวิจัยของตน $\geq$ 2 ท่าน								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
								☒ ดำเนินการแล้ว
3	การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	คณะกรรมการการจัดการความรู้ประชุมร่วมกันเพื่อรวบรวมและเรียบเรียงองค์ความรู้ให้เป็นระบบและเข้าใจได้ง่าย	กันยายน - ตุลาคม 2565	เอกสารสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย	ได้เอกสารความรู้ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้	คณะกรรมการการจัดการความรู้ประชุมร่วมกันเพื่อประมวลและกรั่นกรองความรู้ที่ได้รับ	พฤศจิกายน 2565	เล่มความรู้จากการประมวลและกลั่นกรองความรู้	1 เล่ม	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
5	การเข้าถึงความรู้	- เผยแพร่ความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ให้คณาจารย์ในวิทยาลัยฯ รับทราบ	พฤศจิกายน - ธันวาคม 2565	- มีการเผยแพร่ความรู้โดยแจ้งในกลุ่มไลน์ MCD Staff	จำนวนคณาจารย์ที่กำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ	คณาจารย์วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี								
ประเด็น KM: การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย								
เป้าหมาย KM (Desired State) : การพัฒนาให้อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย และสามารถกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้อวิจัยของตนได้								
การวัดผล : จำนวนคณาจารย์ที่กำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือ ตั้งหัวข้องานวิจัยของตน ≥ 2 ท่าน								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
				- จำนวนองค์ความรู้ที่เผยแพร่	ตั้งหัวข้องานวิจัยของตน ≥ 2 ท่าน			☒ ดำเนินการแล้ว
6	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในวิทยาลัยฯ	วันศุกร์ สิ้นสุดท้ายของเดือน มกราคม , กุมภาพันธ์ และ มีนาคม 2566	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในวิทยาลัยฯ	≥ 1 ครั้ง	คณาจารย์วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
7	การเรียนรู้	- อาจารย์นำองค์ความรู้ไปใช้ในการผลิตผลงานวิชาการด้านงานวิจัยของตน	ปีการศึกษา 2565 - 2566	จำนวนคณาจารย์ที่กำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและ/หรือตั้งหัวข้องานวิจัยของตน	≥ 2 ท่าน	คณาจารย์วิทยาลัยฯ	คณะกรรมการจัดการความรู้วิทยาลัยฯ	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☐ ดำเนินการแล้ว
ผู้อนุมัติ : ..... (หัวหน้าหน่วยงาน)								

คณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการการจัดการความรู้ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี ตามประกาศวิทยาลัยฯ ที่ 10/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย

1. ศาสตราจารย์ ดร.ชนันภรณ์	ใจเสาร์ดี	ประธานกรรมการ
2. ครูศาสนา ดร.ดวงสุดา	ศรีบัวอ้าย	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุณี	เกรียงชัยพร	กรรมการ
4. ครูศาสนาสุภัทรา	อินตะเทพ	กรรมการ
5. นายนิธิวัฒน์	โพธิ์ทอง	กรรมการและเลขานุการ

การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้

การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัย

ในขั้นตอนแรกการทำงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็งานวิจัยประเภทใดก็ตาม ผู้วิจัยจะต้องมองเห็นถึงปัญหาที่จะทำการศึกษาหรือค้นคว้าข้อเท็จจริงก่อน สำหรับการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้ทำงานวิจัย ซึ่งแนวทางการกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยที่มีประสิทธิภาพสรุปได้ 5 ประการดังนี้

1. **เลือกปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจมากที่สุด** โดยพิจารณาจากความสนใจที่เกิดจากความสงสัยในหัวข้อประเด็นปัญหานั้นในเชิงวิชาการ หรือมีความคาดหวัง ความปรารถนาที่ต้องการทำการศึกษาและต้องการหาคำตอบ
2. **คุณค่าและประโยชน์ของผลงานวิจัย** ควรทำการพิจารณาถึงคุณค่าที่จะก่อให้เกิดประโยชน์จากงานวิจัยนั้นว่ามีคุณค่าน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถใช้ในการสนับสนุนโต้แย้ง หรือสร้างทฤษฎีและหลักการใหม่ ๆ ได้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงการใช้ในชีวิตประจำวันและระบบการทำงาน สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้
3. **ความสามารถในการวิจัย** ควรคำนึงถึงความสามารถในการทำงานวิจัยในด้านต่าง ๆ ว่าสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหางานวิจัยนั้น ๆ เพิ่มเติมได้ในทุกเรื่อง มีการวางแผนสำหรับการบริหารเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการทำงานวิจัย หรือใช้เพื่อหาข้อมูลในปัญหานั้น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. **สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่องานวิจัย** หมายถึง มีแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในงานวิจัย อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมสำหรับทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูล และการได้รับความร่วมมือจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานวิจัยนั้น ๆ
5. **ลักษณะของหัวข้อปัญหางานวิจัย** ในการกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยนั้น ควรกำหนดปัญหางานวิจัยที่มีลักษณะดังนี้ 1) เป็นปัญหาที่ไม่กว้างเกินไป 2) มีวิธีในการแก้ไขปัญหาและแหล่งที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่จะใช้มาทำการวิเคราะห์แปลผลข้อมูลเพื่อตอบคำถามงานวิจัยได้อย่างชัดเจน 3) เป็นปัญหางานวิจัยที่มีประโยชน์และความสำคัญ สามารถนำไปใช้ในการเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ หรือปรับปรุงระบบการทำงาน การใช้ชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ ได้ 4) เป็นการกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น หรือ ในกรณีการค้นคว้าวิจัยเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของเรื่องนั้น หรือ สามารถทำการค้นคว้าวิจัยต่อในเรื่องเดิม ๆ ได้ 5) ควรเป็นปัญหางานวิจัยที่ไม่ใช่ข้อถกเถียงหรือการหาข้อยุติ เพราะปัญหาประเภทนี้ไม่ควรเป็นหัวข้อปัญหาการวิจัย เช่น การถกเถียงทางการเมืองหรือการแสดงความคิดเห็นที่หม่สามารถตัดสินถูกหรือผิดได้ 6) ไม่ควรกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยที่ไม่สามารถสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน และ 7) ควรกำหนดหัวข้อและปัญหางานวิจัยที่สามารถให้ผู้อื่นนำไปต่อยอดการทำวิจัยได้

การตั้งหัวข้อวิจัย

หัวข้อวิจัย มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของงานวิจัย เนื่องจาก เป็นจุดแรกที่คุณผู้อ่านมองเป็นอันดับแรก และเป็นการระบุหัวข้อที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนั้น หัวข้อวิจัยจะต้องมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่ายและไม่คลุมเครือ ตลอดจนสามารถดึงดูดความสนใจของคุณผู้อ่าน หรือผู้วิจัยที่ต้องการทำการศึกษางานวิจัยให้เข้าใจในปัญหาหรือประเด็นศึกษาของงานวิจัย รวมถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยเหล่านั้น ๆ ด้วย

หัวข้อวิจัยที่เหมาะสมจะต้องมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) สั้น กระชับ และชัดเจน 2) ตรงกับประเด็นปัญหา 3) บ่งบอกถึงประเภทของงานวิจัยได้อย่างชัดเจน 4) ปรับแต่งให้เข้ากับลักษณะของคำนาม และ 5) เป็นข้อความเรียงที่มีความสละสลวย มีใจความสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่ต้องการทำการศึกษางานวิจัย เข้าใจในปัญหางานวิจัย รวมถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยได้ทันที

ภาคผนวก

ประมวลรูปภาพการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้
หัวข้อ “การกำหนดประเด็นปัญหางานวิจัยและการตั้งหัวข้อวิจัย”

